

Akdeniz Üniversitesi
Dumlupınar Bulvarı
07058 Kampus
Antalya/TÜRKİYE

Akdeniz Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gerontoloji Bölümü

Hangi Gerontolojiye İhtiyacımız Var?

Prof. Dr. phil. habil. İsmail Tufan

Gerontolojide **ömür boyu gelişme** önemli bir kavramdır. Prensip olarak insanı **inkişaf** eden bir varlık olarak tanımlamaktadır. İnsanın inkışaf özelliğine sahip bir canlı olduğu kesin olmakla birlikte, bunu mümkün kılan koşullardan bağımsız olmadığı da inkâr edilemez.

İnsan, bedensel ve psişik yönleriyle inkışaf eder. Bedensel inkışafı için koşulların uygun olması zaten temel koşuldur. Bedeni hayatta kalamazsa, insanın inkışafı da sağlanamaz. Son olarak İzmir depreminde, bunun yüreklerimizi parçalayan acı örneklerini hepimiz gördük. Bedensel inkışaf sürecini henüz tamamlamamış bebekler, çocuklar, gençler hayatlarını kaybettiler.

İnsanın bedensel inkışafı 20-30 yaşlarında sona erer ve ardından eriştiği inkışaf seviyesinden başlayarak gerilemeye başlar. İnsanın bedensel inkışafı Gerontolojide aslında önemli değildir. Önemli olan eriştiği inkışaf düzeyini mümkün olduğunca uzun süre korumasını sağlamaktır.

İnkışaf, ömür boyu devam eden bir süreçtir. Bunun sayısız örnekleri ve kanıtları vardır. Bu bağlamda **gelişim psikolojisi** en çok atıf yapılan bilim alanıdır. İnsanın gelişimi gerontolojiyi de ilgilendiren bir konudur. Gelişim psikolojisi son yıllarda **yaşlılıkta psişik gelişimi** de ele almaktadır. Ancak psişik gelişimini dikkate alır, ama bunun koşullarını göz ardı edersek, o zaman insanın ömür boyu devam psişik gelişimini kavrayamayız.

İnsan sadece psikologların penceresinden tanımlandığı şekliyle inkışaf bir varlık değildir. **Felsefenin** penceresinden incelersek, daha farklı bir gelişimden söz edildiği görülecektir. Aynı şey **pedagoji** ve **teoloji** açısından da geçerlidir. Dolayısıyla insanın psişik yaşlanmasını sadece psikologların penceresinden bakarak anlayamayız. İnsan, **duygusal** olduğu kadar **toplumsal** bir varlıktır. Eğer onun **sosyal ve ekonomik yaşam koşulları inkışafına uygun değilse**, o zaman insanın psişik inkışafından söz etmek anlamsızdır.

Gerontolojide, tıp ve psikoloji egemenlik kazandıkça, insanın sosyal varlık özelliği gözden kaçmaktadır. Bunun sistematik bir strateji olduğu bellidir. **Yaşam memnuniyeti** terimiyle ilişkilidir. Hedefi ise yaşlanan insanın sosyal ve ekonomik yaşam koşullarındaki kabul edilemez olan durumların gözden kaçırılmasına yaptığı katkılarda yer almaktadır.

Yaşlanan insanın sosyal ve ekonomik yaşam durumlarını iyileştirin, geriye psikolojik sorun diye bir şey kalmaz. Ömür boyu yaşlanan insanların sosyal ve ekonomik sorunlarına odaklanmamış ise, Gerontoloji göz boyamaktan başka bir işe yaramaz.

Türkiye’de Gerontoloji çok yavaş ilerliyor. Bu **salyangoz taktiği** ile bir arpa boyu bile yol kat edemez. Devamlı gereksiz konularla zaman harcanmaktadır. Bundan ötürü biz gerontologlara

Akdeniz Üniversitesi
Dumlupınar Bulvarı
07058 Kampus
Antalya/TÜRKİYE

Akdeniz Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Gerontoloji Bölümü

daha çok çalışmak ve gerontolojinin gelişmesine yönelik daha fazla çaba sarf etmek düşüyor. Bunu da yapacağız. Kimsenin bundan bir şüphesi olmasın. Gerontologların 21 Kasım da kamuda istihdamları için “ Gerontologlar Günü’ne” dönüşmüştür. Ardından gerontologların “Sağlık Lisansiyeri” hakkına kavuşması önemli başarılarıdır. Yetmez! Devamını mutlaka hep birlikte getirmeliyiz. Türkiye’de yaşlıların psikolojik sağlık ve sosyal sorunları çok fazladır. Bütün sorunlarının ardında sosyal ve ekonomik sorunlar yer almaktadır. Sağlık sorunlarından psikik sorunlarına varıncaya kadar, bütün yaşlılık sorunlarımızı, sosyal ve toplumsal kategorilerde ele alabilir ve çözüm bulabiliriz. İnsanın **doğal psikik gelişimine doğal olmayan koşulların etkilerini** ortaya koyan ve bunların düzeltilmesine katkı sağlayan Gerontolojiye ihtiyaç vardır.